

Budowa ula, na przykładzie ula wielkopolskiego oraz zastosowanie wybranych akcesoriów pszczelarskich

Wstęp

Ul wielkopolski to jeden z typów ula wykorzystywanych przez pszczelarzy. Znanych jest kilkanaście rodzajów i typów uli. Różnią się one wielkością i sposobem umieszczania ramek oraz materiałem, z którego są wykonane. Są też takie ule, w których nie umieszcza się ramek. Opisywany ul, to tak zwany ul wielkopolski korpusowy. Oznacza to, że stosuje się w nim ramkę wielkopolską, będącą jednym z popularnych standardów w naszym kraju.

Ul wielkopolski ma budowę modułową – składa się elementów, które można rozkładać lub zestawiać. Pozwala to na łatwy przewóz uli z jednego pasieczyska na inne.

Ze względu na gabaryty i ciężar opisywany szkoleniowy ul składa się tylko z jednego korpusu.

Budowa ula

DASZEK

POWAŁKA

RAMKI/PLASTRY

KORPUS

DENNICA

1. Daszek

Daszek chroni wnętrze ula przed deszczem i warunkami atmosferycznymi. Najczęściej jest obity z zewnątrz blachą. Od środka umieszczona jest płyta ze styropianu, która pełni funkcję izolacyjną i chroni wnętrze ula przed przegrzaniem w czasie letnich upałów.

2. Powałka

W przypadku naszego ula, powałka jest poduszką wypełnioną siewką, co dodatkowo chroni rodzinę pszczelą przed przegrzaniem lub wychłodzeniem. W codziennej praktyce pszczelarskiej, jako powałkę najczęściej stosuje się olistwowane płyty ze sklejki lub folię. Powałka pozwala, o ile jest wyposażona w otwory, zajrzeć do ula bez otwierania go. Daje możliwość podawania pokarmu pszczołom w czasie kiedy nie ma pożytków (roślin kwitnących, zapewniających

pokarm pszczołom).

3. Ramki i plastry

Ramki umieszczone są w korpusie ulowym. Pszczoły budują plastry z wosku, który same wypacają – produkują w gruczołach woskowych. Jest to w pełni naturalny produkt. Pszczelarze, by móc prowadzić gospodarkę pasieczną, montują ramki i mocią w nich węzę (wykonane z wosku pszczelego zaczątki komórek pszczelich). W ten sposób pszczelarz “wyręcza” pszczoły i przyspiesza etap budowy komórek oraz gromadzenia miodu.

Na plastrach odbywa się całe życie pszczół. Od złożenia przez matkę jaja, poprzez wygryzienie się nowej pszczoły, odkładanie pierzgi i miodu. O ile ul można by porównać do domu człowieka, to każdy plaster byłby pokojem.

W naszym ulu umieszczone są dwa rodzaje plastrów. Jedne naturalne, zbudowane z wosku pszczelego, obrazujące etapy odbudowywania plastra: od wklejenia węzy przez pszczelarza po ciemny plaster, na którym już odbyły się cykle z życia rodziny pszczelej.

Drugi rodzaj, to plastry z wklejonymi zdjęciami, przedstawiającymi wygląd plastrów w ulu z pszczołami oraz ujęcia z pracy pasiecznej.

4. Korpus

Korpus to część ula - skrzynka, w której umieszczone są plastry. Ul może składać się z kilku korpusów. Nasz ul demonstracyjny, by ograniczyć jego wagę, ma tylko jeden korpus. W jednej ze ścian korpusu widać okrągły otwór. To dodatkowy wylotek, przez który pszczoły skracają sobie drogę na plastry. Omijają w ten sposób dolny korpus (w przypadku ula wielokorpusowego) lub dennicę. Normalnie ul wielkopolski składa się z dwóch takich korpusów. W drugim korpusie, może znajdować się pszczeli magazyn na miód (plastry wypełnione miodem) lub gniazdo, gdy rodzina jest bardzo duża. Korpusy, w których znajdują się ramki wypełnione miodem, nazywane miodniami lub korpusami miodowymi. To do nich pszczoły znoszą nektar i odkładają go jako zapas. Pszczelarz odbiera ten zapas i w ten sposób pozyskuje miód.

5. Dennica

Dennica jest podstawą, na której ustawione są wyższe kondygnacje ula. Na przedniej ścianie dennicy znajduje się wylotek. Miejsce,

z którego pszczoły wylatują w teren i zarazem lądowisko, na którym lądują przynosząc nektar, pyłek lub wodę do ula.

W przypadku naszej dennicy mamy również zainstalowaną specjalną siatkę do poławiania pyłku kwiatowego. Pszczoła, wracając z pyłkiem, by wejść do ula, musi przejść przez oczka siatki. Owad przeciskając się, traci przyniesione kuleczki pyłku. Spadają one do specjalnej szufladki, którą pszczelarz może wyjąć, przez tylną, zdejmowaną ściankę dennicy i zebrać pyłek.

6. Skrzynka odkładowa z akcesoriami

Skrzynka odkładowa – rojnicą

Skrzynka odkładowa nazywana jest często rojnicą. Wiąże się to z tym, że pszczelarze łapią w nie roje, jakie wyleciały z ula. W rojnicy pszczelarz może utworzyć nową rodzinę, którą z czasem przeniesie do właściwego ula.

Rojnica na co dzień służy pszczelarzom do przewożenia sprzętu, jaki używany jest do pracy w pasiece, dlatego umieszczono w niej podstawowe narzędzia pszczelarskie.

Kapelusz i rękawice

Są to najważniejsze akcesoria w tym zestawie, ponieważ zapewniają ochronę i bezpieczeństwo – chronią przed użądleniami.

Kapelusz należy zakładać czarną siatką do przodu. Przez czarną siatkę lepiej widać pszczoły i to co dzieje się na plastrach, niż przez siatkę jasną.

Rękawice posiadają gumki, które uniemożliwiają dostanie się pszczoł pod mankiet bluzy lub koszuli.

Dłuto, miotłka i podkurzacz

Podstawowe narzędzia, które wykorzystuje pszczelarz to podkurzacz i dłuto.

W podkurzaczu pszczelarz rozpala suche kawałki drewna, drzazgi itp. Kiedy drewno zaczyna się tlić i powstaje dym, pszczelarz odymia ul - wdmuchniecie dymu do ula. Takie działanie imituje pożar. Powoduje, że pszczoły czują się zagrożone i zaczynają “ratować swój dobytek” – zapasy. Pobierają miód z plastrów, aby przygotować się do ewentualnego opuszczenia ula. W tej sytuacji są mniej skore do żądlenia.

Dłuto jest przyrządem wielofunkcyjnym, bardzo przydatnym w pracy pszczelarza. Można nim rozdzielać zlepione woskiem lub propolisem ramki, przesuwac je i czyścić, zdejmować wosk z plastrów, np. by zerwać mateczniki oraz otworzyć komórki plastra z miodem.

Ostatnim, ale równie ważnym przedmiotem jest miotłka wykonana najczęściej z końskiego włosia. Przy jej pomocy pszczelarz może zmieść pszczoły z plastra podczas miodobrania lub omieść ścianki ula przed jego zamknięciem.

W skrzynce również umieściliśmy materiały i pomoce naukowe.

Książka: "Gdzie ten owad"

Autor: Dawid Kilon - bydgoski przyrodnik i edukator

Książka w jasny, przystępny sposób opisuje wybranych przedstawicieli świata owadów, ich znaczenie w przyrodzie i potrzeby siedliskowe.

Część publikacji poświęcona jest pszczołom. Zawiera informacje w jaki sposób możemy skutecznie tym owadom pomagać.

Produkty pszczele, pyłek kwiatowy, propolis i wosk w postaci świeczki z węzy.

Propolis (kit pszczeli) – wytwarzany jest przez pszczoły z pyłku kwiatowego i wydzieliny pączków drzew liściastych (topola, olcha, brzoza, wierzba, dąb, jesion) oraz żywicy drzew iglastych takich jak: świerk, jodła czy sosna. Materiał do produkcji propolisu jest przez pszczoły przeżuwany, co modyfikuje jego skład chemiczny i właściwości biologiczne. Jego nazwa wywodzi się z języka greckiego: *pro-* oznacza „przed”, a *polis-* „miasto”, tłumaczona jest:

„mur obronny miasta”. Propolis chroni rodzinę przed patogenami (bakteriami, grzybami i wirusami). Wykorzystywany jest przez pszczoły do wyściełania wnętrza ula. Dzięki temu ul staje się szczelny i wzmocniony substancją o właściwościach dezynfekujących.

Pyłek kwiatowy to męskie komórki rozrodcze roślin, produkowane w pręcikach. Obok miodu jest podstawowym pokarmem pszczoł. Pyłek kwiatowy składa się z: białek, tłuszczów, soli mineralnych, witamin, kwasów organicznych i hormonów. Jest zbierany przez pszczoły miodne

z kwiatów i przenoszony do ula na trzeciej parze odnóży w tzw. koszykach. UWAGA! Ten pyłek nie służy do zapylania roślin. Zapylanie nie jest działaniem celowym pszczoł. Zachodzi w czasie odwiedzania kwiatów przez pszczoły. Pyłek z odnóży składany jest do komórek w plastrze i stanowi, podobnie jak miód, materiał zapasowy i pożywienie wykorzystywane na bieżąco przez pszczoły.

Weża – to płat wosku o parametrach dostosowanych do ramki, wykonany przez człowieka z naturalnego wosku pszczelego.

LJUBLJANA, SLOVENIA

AMARANTE, PORTUGAL

BYDGOSZCZ, POLAND

CESENA, ITALY

HEGYVIDÉK, BUDAPEST, HUNGARY

NEA PROPONTIDA, GREECE

